USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2021/1600

ze dne 29. dubna 2021

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského úřadu pro bezpečnost potravin na rozpočtový rok 2019

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského úřadu pro bezpečnost potravin na rozpočtový rok 2019,

— s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2019 o postupu Unie pro povolování pesticidů ([1]),

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0097/2021),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (dále jen „úřad“) na rozpočtový rok 2019 činil podle jeho výkazu příjmů a výdajů ([2]) 80 736 785,59 EUR, což oproti roku 2018 představuje nárůst o 1,96 %; vzhledem k tomu, že rozpočet agentury se odvíjí převážně od rozpočtu Unie ([3]);

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce agentury za rozpočtový rok 2019 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že výsledkem úsilí v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2019 byla míra plnění rozpočtu ve výši 99,99 %, což představuje oproti roku 2018 mírný pokles o 0,01 %; dále konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby dosáhla 91,45 %, což ve srovnání s rokem 2018 představuje mírný nárůst o 0,15 %;

2. vyzývá Komisi, aby úřadu v řádně odůvodněných případech poskytla soubor prostředků k využití rozpočtu co nejúčinnějším způsobem, který by mimo jiné zahrnoval možnost najímat smluvní zaměstnance nad rámec plánů pracovních míst, a to na omezenou dobu, aniž by byl překročen schválený roční rozpočet úřadu; domnívá se, že tato flexibilita by umožnila urychlit řešení situace, kdy dojde k nahromadění většího množství nevyřízené práce v různých oblastech, zejména kvůli významnému nedostatku kapacity lidských zdrojů;

Výkonnost

3. konstatuje, že úřad v rámci svého komplexního přístupu k řízení založenému na výkonnosti používá řadu klíčových ukazatelů výkonnosti s cílem měřit přidanou hodnotu svých činností, zejména pokud jde o sdílení vědeckých informací; dále konstatuje, že úřad využívá i další klíčové ukazatele výkonnosti ke zlepšení svého rozpočtového řízení; konstatuje, že v roce 2019 nebyly žádné ukazatele zrušeny ani přidány;

4. s uspokojením konstatuje, že úřad dosáhl dobrých výsledků, pokud jde o přítomnost na sociálních médiích, a že v roce 2019 řešil více než 500 otázek týkajících se regulovaných produktů;

5. konstatuje, že úřad v rámci tvorby nové strategie 2027 uskutečnil v roce 2020 externí hodnocení, aby vyhodnotil úroveň provádění stávající strategie a zajistil začlenění dodatečných iniciativ;

6. vybízí úřad, aby pokračoval v digitalizaci svých služeb jakožto způsobu omezení byrokracie;

([1]) Přijaté texty, P8_TA(2019)0023.
([2]) Úř. věst. C 107, 31.3.2020, s. 245.
([3]) Úř. věst. C 107, 31.3.2020, s. 245.

7. s uspokojením konstatuje, že úřad sdílí zdroje a činnosti s Evropskou agenturou pro chemické látky, Evropskou agenturou pro životní prostředí, Evropskou agenturou pro léčivé přípravky a Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí v rámci téhož politického celku, pod vedením Generálního ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin, Generálního ředitelství pro životní prostředí a Generálního ředitelství pro informatiku; bere na vědomí, že se úřad aktivně účastní iniciativy pro vytváření sítí agentur Evropské unie v oblasti určování, provádění a sledování sdílených služeb, což také vedlo k řadě společných aktivit a projektů, zejména v oblasti společného zadávání veřejných zakázek; důrazně úřad vybízí, aby aktivně usiloval o rozšíření a prohloubení spolupráce s agenturami Unie;

8. se znepokojením konstatuje, že úřad, který je jednou z regulačních agentur Unie odpovídajících za posuzování rizik regulovaných výrobků, nemá k dispozici dostatečné zdroje pro to, aby mohl účinně plnit své povinnosti; trvá na tom, že je nutné úřadu poskytnout dostatečné prostředky k plnění jeho úkolů;

9. zdůrazňuje, že v roce 2019 přijal Parlament 16 námitek proti dovozu geneticky modifikovaných (GM) plodin určených pro potraviny a krmiva; zdůrazňuje, že jedním z důvodů těchto námitek jsou nedostatky v posouzení rizik, které provedla vědecká komise úřadu pro geneticky modifikované organismy; naléhavě vyzývá úřad, aby tyto nedostatky neprodleně vyřešil a odstranil; vzhledem k tomu, že k těmto nedostatkům patří mimo jiné nedostatečné testování kombinovaných účinků vyplývajících z reziduí herbicidů, toxinů Bacillus thuringiensis („Bt“) a rostlinných složek, dopad zvýšené míry postřiku doplňkovými herbicidy na celkovou bezpečnost geneticky modifikované rostliny a také nedostatečné testování toxicity bílkovin Bt;

10. vítá příspěvek úřadu k bezpečnosti potravinového a krmivového řetězce Unie a značné úsilí, jež vyvíjí tím, že subjektům, které se zabývají řízením rizik, poskytuje komplexní, nezávislé a aktuální vědecké poradenství k otázkám souvisejícím s potravinovým řetězcem, že veřejnosti jasně sděluje své závěry i informace, na nichž jsou založeny, a spolupracuje se zúčastněnými stranami a institucionálními partnery na podpoře soudržnosti a důvěry v systém bezpečnosti potravin Unie;

11. poukazuje na to, že v roce 2019 úřad dokončil 838 otázek formou vědeckých stanovisek, technických zpráv a podpůrných publikací;

12. se znepokojení konstatuje, že Účetní dvůr ve své zvláštní zprávě č. 2/2019 ([4]) zjistil, že rostoucí počet žádostí o schválení nových látek vedl k tomu, že se v úřadu výrazně nahromadily nevyřízené záležitosti, zejména v oblasti regulovaných složek potravin; vyjadřuje politování nad tím, že členské státy úřadu ne vždy poskytují údaje, které potřebuje k vypracování svých vědeckých posouzení;

13. bere na vědomí, že bylo přijato nařízení (EU) 2019/1381 ([5]) (nové nařízení o transparentnosti), které je přímou odpovědí na úspěšnou evropskou občanskou iniciativu „Zakažte glyfosát“ a jehož cílem je zlepšit transparentnost posuzování rizik v potravinovém řetězci, zejména pak posílit spolehlivost, objektivitu a nezávislost studií, které úřad používá; konstatuje, že v roce 2019 úřad investoval 3,03 ekvivalentů plného pracovního úvazku a přes 196 000 EUR do provádění své politiky v oblasti nezávislosti a řízení střetů zájmů;

Personální politika

14. bere na vědomí, že dne 31. prosince 2019 byl plán pracovních míst naplněn z 97,81 %, přičemž z 320 pracovních míst povolených v rámci rozpočtu Unie (ve srovnání s 319 povolenými místy v roce 2018) bylo jmenováno pět úředníků a 308 dočasných zaměstnanců; konstatuje, že kromě toho pro úřad v roce 2019 pracovalo 131 smluvních zaměstnanců a 15 vyslaných národních odborníků;

([4]) Zvláštní zpráva č. 2/2019 „Chemická nebezpečí v našich potravinách: politika EU v oblasti bezpečnosti potravin nás chrání, ale stojí před výzvami“ (Úř. věst. C 21, 17.1.2019, s. 7).

([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1381 ze dne 20. června 2019 o transparentnosti a udržitelnosti hodnocení rizika ze strany EU v potravinovém řetězci, kterým se mění nařízení (ES) č. 178/2002, (ES) č. 1829/2003, (ES) č. 1831/2003, (ES) č. 2065/2003, (ES) č. 1935/2004, (ES) č. 1331/2008, (ES) č. 1107/2009, (EU) 2015/2283 a směrnice 2001/18/ES (Úř. věst. L 231, 6.9.2019, s. 1).

15. bere na vědomí, že rovnováha v zastoupení žen a mužů mezi vedoucími pracovníky úřadu je uspokojivá, neboť tři z pěti vedoucích pracovníků jsou ženy; konstatuje však, že ve správní radě úřadu jsou z 15 členů jen čtyři ženy; žádá Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací do správní rady úřadu přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů; se znepokojením bere na vědomí zeměpisnou nevyváženost v rámci úřadu, kde 46,49 % všech zaměstnanců patří k jedné národnosti; vybízí úřad, aby přijal další opatření k zajištění lepší zeměpisné vyváženosti, bere však na vědomí již podniknuté kroky;

16. konstatuje, že z 25 požadovaných dodatečných smluvních zaměstnanců jich bylo v roce 2019 poskytnuto šest, aby bylo možné lépe zvládat zvýšenou pracovní zátěž v oblasti hodnocení nových potravin a posuzování rizik vyplývajících z vysoce rizikových rostlin; bere na vědomí, že úřad požádal o další navýšení zdrojů;

17. bere na vědomí, že úřad přijal politiku na ochranu lidské důstojnosti a k předcházení obtěžování; bere na vědomí, že úřad uspořádal povinné školení pro zaměstnance a vedoucí pracovníky, zajistil důvěrné poradenství a zveřejnil na svých intranetových stránkách první zprávu o případech obtěžování; dále konstatuje, že pouze zaměstnanci a vyslaní národní odborníci mohou zahájit formální řízení; lituje skutečnosti, že úřad v roce 2019 nahlásil pět případů obtěžování, přičemž tři byly formální a dva neformální; bere na vědomí, že byly zahájeny nezbytné postupy k jejich vyšetření a že pro žádný z případů nebylo zahájeno soudní řízení; vyzývá úřad, aby podal zprávu, zda budou prováděna nějaká další opatření, která pomohou předejít podobným případům v budoucnu;

18. vyzývá úřad, aby dále rozvíjel svůj program ethics@work tím, že vytvoří opatření, která poskytnou ochranu oznamovatelům;

Zadávání veřejných zakázek

19. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že úřad zahájil zadávací řízení na služby lékaře, avšak výzva k podání nabídky a technické specifikace byly zveřejněny pouze v italštině, přestože pracovním jazykem úřadu je angličtina; dále konstatuje, že jazykové technické specifikace, které byly od uchazečů požadovány, nebyly v souladu s předpisy; se znepokojením konstatuje, že úřad proto obdržel pouze jednu nabídku; bere na vědomí odpověď úřadu na zjištění Účetního dvora a opatření, která úřad přijal, aby se tento nedostatek již neopakoval;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

20. s uspokojením bere na vědomí stávající opatření úřadu a jeho dlouhodobé úsilí o zajištění transparentnosti, prevence a řízení střetů zájmů a ochrany oznamovatelů; vítá účinnost kontrol ex-post a ex-ante, které byly zavedeny k předcházení střetům zájmů, jež umožnily předejít 37 případům střetů zájmů a vedly k osmi zjištěním, přičemž žádné zjištění nevyžadovalo přijetí nápravných opatření;

21. bere na vědomí skutečnost, že zjištění Účetního dvora uvedené v jeho zprávě za rok 2017, že je třeba posílit nezávislost účetního, bylo podle úřadu uzavřeno, avšak podle Účetního dvora dosud provedeno nebylo; bere na vědomí odpověď úřadu, že účetní splňuje veškeré záruky nezávislosti, a vyzývá úřad, aby co nejdříve požádal Účetní dvůr o potvrzení;

22. vyjadřuje politování nad tím, že pokud jde o dvouleté přechodné období po skončení funkce, zahrnuje politika nezávislosti úřadu dosud jen povinnost prověřovat zájmy odborníků pouze ve vztahu k mandátu vědecké skupiny, do níž se odborník hlásí; nesouhlasí s tvrzeními úřadu, že současná politika je „spolehlivým a promyšleným způsobem, jak zabránit případným střetům“; znovu žádá, aby byla tato politika bezodkladně aktualizována tak, aby zajišťovala, že zájmy odborníků budou prověřovány v kontextu celkové oblasti působnosti úřadu, k čemuž Parlament opakovaně vyzývá; připomíná úřadu, že v zájmu zachování nezávislosti svých vědeckých komisí může úřad získat přístup k odborným znalostem, které potřebuje, tím, že vyzve odborníky, aby se zúčastnili slyšení, aniž by jim bylo poskytnuto právo účastnit se jednání komise a vypracovávání závěrů;

23. vyjadřuje politování nad tím, že financování výzkumu ze strany společností spadajících do oblasti působnosti úřadu není z hlediska přechodného období po skončení funkce považováno za relevantní, pokud příslušná částka nepřesahuje 25 % celkového rozpočtu na výzkum spravovaného daným odborníkem nebo jeho výzkumným týmem, a že tento strop platí pro jednotlivé zdroje, a nikoli pro souhrn všech soukromých zdrojů; opětovně žádá, aby byl tento práh výše financování z politiky úřadu v oblasti nezávislosti odstraněn; zdůrazňuje, že skutečnost, že úřad obavy Parlamentu ohledně tohoto nedostatku v politice nezávislosti úřadu naprosto odmítl, je nepřijatelná;

24. vyzývá úřad, aby své postupy sladil s doporučeními evropské veřejné ochránkyně práv ze dne 7. května 2020 ve věci 2168/2019/KR, a to zejména tím, že zajistí, aby v případě potřeby měl možnost zakázat svým vedoucím pracovníkům, aby po skončení funkčního období přijímali určité pozice, že stanoví kritéria pro určení toho, kdy svým zaměstnancům zakáže přesun do soukromého sektoru, informuje kandidáty na vedoucí pozice v úřadu o těchto kritériích a zavede interní postupy tak, aby v okamžiku, kdy se některý zaměstnanec přesune na jiné pracovní místo, byl jeho přístup k důvěrným informacím s okamžitou platností ukončen;

Vnitřní kontroly

25. bere na vědomí, že závěrečná zpráva o auditu týkajícím se řízení lidských zdrojů a etiky, který provedl Útvar interního auditu, byla vydána v roce 2019, a konstatuje, že v ní byly uvedeny dvě velmi důležité připomínky – jedna se týkala nedostatků v procesu výběru a přijímání zaměstnanců a druhá nedostatků v procesu řízení času; bere na vědomí, že Útvar interního auditu zahájil v roce 2019 audit týkající se hodnocení a přijímání vědeckých výstupů v oblasti potravinových přísad a obalů;

26. konstatuje, že na základě doporučení Komise se úřad zúčastnil vzájemného hodnocení mezi agenturami Unie zaměřeného na řízení rizik, které podpořilo výměnu osvědčených postupů;

27. vítá plné provádění akčního plánu strategie úřadu v boji proti podvodům, a to na základě interního posouzení rizik provedeného v souladu s metodikou a pokyny Evropského úřadu pro boj proti podvodům; doporučuje, aby úřad aktualizoval svou strategii v boji proti podvodům i akční plán k řešení rizika podvodů, kterým úřad čelí, a aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podal zprávu o pokroku;

28. vyzývá úřad, aby usiloval o šíření výsledků svých zjištění mezi širokou veřejnost;

Další připomínky

29. bere na vědomí úsilí úřadu o to, aby byl nákladově efektivním pracovištěm šetrným k životnímu prostředí; vyzývá úřad, aby toto úsilí zintenzívnil tím, že bude dodržovat pokyny systému Evropské unie pro environmentální řízení podniků a audit a pracovat na dosažení větší udržitelnosti;

30. bere na vědomí skutečnost, že úřad přijal novou integrovanou politiku zaměřenou na bezpečnost informací, kontinuitu činností, zabezpečení a zdraví a bezpečnost; vítá zavedení vícefaktorového ověřování, skutečnost, že byly dále omezeny superuživatelské účty a bylo zavedeno povinné školení na zvýšení bezpečnosti informací v úřadu;

31. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 29. dubna 2021 ([6]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([6]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0215.